

Täysistunto

Torstai 24.2.2022 klo 16.00—18.53

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannaposta annetun lain muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 18/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Lindén.

Keskustelu

17.00 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herro puhemies! Tuntuu jotenkin vähäpätöiseltä palata arkisiin, pieniin asioihin äskeisen vakavan keskustelun jälkeen, mutta se on tavallaan myös se tapa, jolla me jatkamme elämäämme hoitaen kaikkia tärkeitä asioita niin perheissä, työpaikoilla kuin täällä lainsäädäntötyössä.

Erinomainen ministeriömme ja sen erinomainen esikunta ovat valmistelleet minulle tästä luonnollisesti, niin kuin aina valmistelevat, erinomaisen esittelypuheenvuoron, mutta poikkean siitä nyt sillä tavalla, että totean tässä suullisesti lyhyesti, mistä tässä hallituksen lakiesityksessä on kysymys.

Tässä on kysymys siitä, että kun säädimme silloin kesäkuussa tämän laajan sote-paketin, jossa meillä on 21 hyvinvointialuetta ja Helsingin kaupunki järjestämisvastuussa sosiaali- ja terveyspalveluista, niin me muutimme tilannetta, joka Uudenmaan alueella oli valinnut aikaisemmin. Koska Uusimaa oli yksi suuri sairaanhoitopiiri, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, niin siellä vastuu potilas- ja asiakastiedoista oli koko maakunnan laajuisella kokonaisuudella. Mutta kun se muuttui viideksi eri alueeksi ja sitten vielä HUS on erillinen organisaatio, niin meille syntyi ongelma, jossa tieto ei kulkisi niin hyvin kuin sen pitää kulkea. Nyt tähän tehdään kolmen vuoden siirtymäkausi niin, että potilaan suostumuksella häntä koskeva terveystieto siirtyy aina hyvinvointialueiden välillä ja myös hyvinvointialueen ja HUSin välillä tarvittaessa molempiin suuntiin ja turvataan tämä hyvin tärkeä tiedonkulku tässä asiassa.

Tästä tässä on lyhyesti kysymys. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juvonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

17.02 **Arja Juvonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annettua lakia ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettua lakia. Esityksessä ehdotetaan määräaikaaisesti säädettäväksi oikeudesta luovuttaa potilastietoja hoidon edellyttämässä laajuudessa Uudenmaan maakunnassa potilasta hoitavalle terveyspalvelun järjestämisestä ja toteuttamisesta vastaavalle hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toimivaltaiselle viranomaiselle, jos potilas ei ole kieltänyt tietojen luovuttamista.

Arvoisa puhemies! Sanotaan, että parempi myöhään kuin ei milloinkaan — niin on tämänkin esityksen kanssa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteistoiminnan kannalta on välttämätöntä, että potilastiedot voivat siirtyä ilman tarpeettomia rajoituksia hyvinvointialueen ja erikoissairaanhoidon välillä. Kannatan esityksen hyväksymistä.

Kysymys kuitenkin kuuluu, miksi tämän asian ratkaisemiseksi tarvittiin erillinen hallituksen esitys? Kun sote-uudistusta käsiteltiin eduskunnassa, HUS ja muutkin asiantuntijalausuntojen antajat toivat sosiaali- ja terveysvaliokunnan valitettavan pintapuolisiksi jääneissä kuulemisissa esiin, että yhteinen potilasrekisteri tarvitaan jatkossakin. Kyse oli kriittisestä yksityiskohdasta, jotta Uudenmaan erillISRatkaisu voisi toimia.

Ensiksikin kyse on potilasturvallisuudesta. Jos potilaan tietoja ei saada viivytyksettä erikoissairaanhoidon käyttöön, joudutaan tekemään tarpeettomia kokeita ja kuvantamisia, joiden seurauksena potilaan hoito viivästyy tai jopa henki voi olla varassa. Toiseksi, Uudenmaan kunnissa on otettu tai ollaan ottamassa käyttöön satoja miljoonia maksanut yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä, jota ei olisi voitu käyttää suunnitellulla tavalla ilman nyt tehtävää korjausta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta oli tietoinen näistä ongelmista, ja ne olivat siinä määrin perustavanlaatuisia, että ne olisi pitänyt korjata joko varsinaisen sote-lakipaketin tai täydentävän Sote 100 -lakipaketin käsittelyn yhteydessä. Hallitus olisi voinut tehdä silloin täydentävän esityksen, jonka käsittely olisi voitu yhdistää aikaisempien esitysten käsittelyyn. Vaihtoehtoisesti sosiaali- ja terveysvaliokunta olisi voinut tehdä tarvittavat korjaukset mietinnössään. Tämä ei kuitenkaan hallituspuolueille käynyt. Tuntuu, kuin hallitukselle olisi ollut arvovaltakysymys olla myöntämättä omia virheitään — tärkeämpää oli olla välittämättä opposition ja asiantuntijoiden kritiikistä kuin varmistaa sote-palvelujen toimivuus Uudenmaan erillISRatkaisuun kuuluvilla hyvinvointialueilla.

On erittäin huolestuttavaa, että sote-lakipaketit runnottiin läpi hallituspuolueiden voimin niin, että hyvinkin merkittäviä ongelmia jäi ratkaisematta ja niitä joudutaan vielä tässä vaiheessa korjaamaan. Nyt aluevaalit on käyty ja hyvinvointialueilla tehdään kovalla kii-reellä töitä, jotta sote-palvelut saadaan toimimaan myös vuodenvaihteen 2023 jälkeen. Kuinka helpoksi te kuvittelette hyvinvointialueilla tehtävän valmistelutyön, kun lait vielä tässä kohtaa vaihtuvat ja muuttuvat?

Hyvä hallitus, milloin te otatte tai aiotteko ylipäänsä ottaa vaarin sekä opposition, asiantuntijoiden että lainsäädännön arviointineuvoston esittämästä kritiikistä ja ryhdytte valmiste-lemaan esitykset huolellisesti ennen kuin tuotte ne eduskuntaan ja teette ne eduskunnalle riittävän ajoissa, jotta eduskunnalla on mahdollisuus käsitellä ne huolellisesti ja tehdä valiokuntakuulemisten perusteella välttämättömiksi havaitut korjaukset ennen lakien hyväk-symistä? Tämä olisi arvoin ministeri Lindénille kysymys.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

Lopuksi haluan vielä myös sodasta Ukrainassa todeta sen, että toivon, arvon ministeri, että kannatte huolta kolmannen sektorin toimijoista, jotta he pystyvät antamaan kriisiapua ja tukea myös suomalaisille, jotka kokevat ahdistusta tästä ikävästä ja surullisestakin tilanteesta. Suomalaisten sydämet ovat särkyneet, ja on tärkeää, että puhelimet ovat auki, jotta ihmisiä myös Suomessa kuullaan. Kolmas sektori on se, joka heitä auttaa, kuin myös seurakunnat. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Berg.

17.07 Kim Berg sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys mahdollistaisi toivotusti Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toimintayksiköille kaivatun samanlaisen oikeuden käsitellä potilastietoja kuin muilla hyvinvointialueilla. Ehdotettu sääntely varmistaisi osaltaan sen, että eri alueiden asukkaat olisivat henkilötietojen suhteen yhdenvertaisessa asemassa riippumatta siitä, miten hyvinvointialue organisaationsa toimintayksiköiksi järjestää, kuten sosiaali- ja terveysvaliokunnan sote-kuulemisissa esitettiin.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan määräaikaaisesti säädettäväksi oikeudesta luovuttaa potilastietoja hoidon edellyttämässä laajuudessa Uudenmaan maakunnassa potilasta hoitavalle terveyspalvelun järjestämisestä ja toteuttamisesta vastaavalle hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toimivaltaiselle viranomaiselle, jos potilas ei ole tätä kieltänyt. Tämä esitetty tilapäinen ratkaisu vastaisi nykyistä terveydenhuoltolain 9 §:n mukaista potilastietojen käsittelyä koskevaa säätelyä, kuten sote-kuulemisissa sosiaali- ja terveysvaliokunnalta toivottiin. Käsittelyssä oleva hallituksen esitys sisältää siis ehdotuksen tilapäisestä tiedonsaantioikeudesta siihen saakka, että kokonaisuudistukseen sisältyvä tavoitetilan mukainen toiminnallisuus saadaan toteutettua Uudenmaan maakunnan palveluntarjoajien käyttämiin tietojärjestelmiin.

Kannatan hallituksen esitystä lämpimästi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Laiho.

17.09 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annettua lakia ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettua lakia. Tämä kuuluu niin sanottuun korjauspakettiin, perustuen edeltävään sote-lakikokonaisuuteen. Itse sote-lakejahan ja tätä rekisterinpitoa ei vielä ole otettu edes käyttöön, ja nyt sitä jo korjataan.

Eli tämä lakiesitys nyt mahdollistaa sen, että Uudellamaalla tietojenkäsittelyssä voidaan säilyttää nykytila, jolloinka ei vaaranneta potilasturvallisuutta vaillinaisen tietojen siirron osalta. Alkuperäisessä esityksessä näytti siltä — tai siinä esityksessä, mikä hyväksyttiin — että tähän olisi jäänyt sellainen puute, että tietojen siirto ei olisi mahdollinen ja oltaisiin siirretty kymmenen vuotta aikaisempaan ajanjaksoon, jolloinka henkilökunta sitten kävisi pyytelemässä papereihin allekirjoituksia tietojen luovuttamista varten. Eli tämä esitys on perusteltu. Ja on hyvä, että se on nyt täällä ja tämä tietojen siirto Uudellamaalla on myös mahdollista ja että rekisterin pitäisyys voi olla yhdellä taholla.

Kuitenkin samaan aikaan ihmettelen sitä, että tähän on laitettu tämä kolmen vuoden määräaika, koska tietäen, että Uudellamaalla on lukematon määrä tietojärjestelmiä ja nii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

den yhteensovittamisessa hyvinvointialueella menee monta vuotta, niin tämä määräaika kolme vuotta tuntuu kovin lyhyeltä. Ja kysyisinkin ministeriltä: miten on päädytty tähän kolmeen vuoteen? Tässä vedotaan siihen, että saadaan tämä tietosuoja kokonaisuudistus tällöin tehtyä, mutta sehän ei poista kuitenkaan tätä ongelmaa. Meillä ei ole sellaista kokonaisuutta meidän tietojärjestelmissä, että se tiedonsaanti on mahdollista potilasturvallisuus huomioiden ja huomioiden vielä se, että Kanta-järjestelmä ei sovellu sairauskertomusjärjestelmäksi tai tiedonsaantiin. Se tieto on hyvin hajanaisesti siellä, ja vaatii henkilökunnalta paljon työtä sen tiedon kaivamiseksi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Nurminen.

17.12 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa herra puhemies! Itsekin kannatan tätä esitystä. Ja siinä mielessä tämä on aika teknisluontoinen, että jos ei oltaisi tehty tätä erillisratkaisua, niin varmasti tätäkään ei olisi tarvittu, ja sen takia tätä korjauspakettia nyt joudutaan vielä tuomaan, ja hyvä, että tämä on nyt saatu käsittelyyn.

Jollain tavalla tämä tietysti koskee Uudenmaan alueen rajapintoja, ja varmasti käytännössä on hyvä, että tämä pystytään toteuttamaan, mutta kysyisin ihan ministerin näkökulmaa näihin tietojärjestelmiin kokonaisuudessaan. Tässä puhuttiin kokonaisuudistuksesta ja muusta, ja me tiedetään, millainen tarve meillä tälle on, meillä on hirveän hajautunut tämä, ja varapuheenjohtajakin mainitsi nämä Kanta-palvelut ja muuta. Onko ministerillä jotain kunnianhimoista tavoitetta tulevaisuuteen siitä, millä aikajaksolla ja millä tavalla näitä uudistetaan ja selkeytetään? Esimerkiksi meillä alueilla, kun nyt on tätä tehty, on tämä rahoitus ollut sellainen, josta on tullut paljon kritiikkiä. Nythän siellä lisätalousarviossa annettiin vähän parannusta, mutta mikä on pitkän aikavälin näkökulma, mihin suuntaan tätä vieään? Mitä arvioitte?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Risikko.

17.13 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille tästä esittelystä. Ja on toden totta tärkeää, että potilastietojen siirtoon kiinnitetään huomiota, ja jos siellä on joku tämäntyyppinen ongelma ollut, niin se on hyvä, että hallitus toi siihen ripeästi sitten hallituksen esityksen, jos ajatellaan sitä, että tällä hyvinvointialueuudistuksella ja yleensäkin sote-järjestelmäuudistuksella oli kaksi tärkeää tavoitetta, peruspalvelujen vahvistaminen, ja toinen on palvelujen integrointi ja palveluketjujen sujuvuus. Ja ne palveluketjut eivät suju, jos tiedot eivät liiku, ja siitä syystä tämä korjaussarjan yksi osa on tuiki tärkeä.

Mutta viittaaan myöskin edelliseen puhujaan, ja oma kysymykseni liittyy vähän laajemmin näihin tietojärjestelmiin yleensäkin. Nyt tuolta hyvinvointialueilta kantautuu sellaista tietoa tietojärjestelmistä, että niissä on suuria ongelmia. Ja saadaanko nämä ict-ongelmat hoidettua ennen vuodenvaihdetta, jolloinka meillä oikeasti pitäisi sitten näiden hyvinvointialueiden alkaa ja käynnistyä? Ja rahoituksestahan siellä on pula myöskin. Tiedän, että ministeriö on nyt jakanut lisää rahaa, ja siellä on ymmärtääkseni myöskin hakemuksia sisällä. Eli jos vähän kertaatte meille sitä, miten tämä tietojärjestelmien taloudellinen tuki on nyt mennyt.

Sitten on peräänkuulutettu myöskin sellaista koordinaatioryhmää. Aikoinansa viime kaudellahan oli tällainen koordinaatioryhmä, joka katsoi nimenomaan sitä ict-puolta. Olen ymmärtänyt, että nyt sellaista ryhmää ei ole, joka katsoisi, antaisi tukea näille alueille ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

yhteensovittaisi tätä ict-palvelujen kehittämistä ja ict-järjestelmien kehittämistä. Nythän ongelma monesti on varsinkin näillä hyvinvointialueilla, joissa on monia pieniä kuntia ja kaikissa on ollut omat järjestelmänsä, niiden siltojen tekeminen tai järjestelmien uudistaminen. Ne vievät rahaa, tarvitaan osaamista, mutta tarvitaan myöskin aikaa, että ne tehdään. Ja sitä ei pysty tekemään ennen kuin se koko hallintojärjestelmä, koko se organisaatio, on kehitetty, mihin sen tiedon pitää liittyä. Eli aikamoisessa oravanpyörässä tällä hetkellä ollaan.

Ja ihan tähän lopuksi toisesta asiasta — uskon että puhemies antaa tähän mahdollisuuden: viittaaan edustaja Juvosen puheenvuoroon siitä, että Ukrainassa on nyt paha tilanne ja siellä on paljon ihmisiä, jotka kärsivät. Mutta varmasti tämä pelottaa myös suomalaisia. Miten te olette organisoineet palvelevia puhelimia? Miten te olette tukeneet ihmisiä täällä Suomessa? Mihin voi soittaa tällä hetkellä, jos siellä kotona tulee ahdistava olo?

Puhemies Matti Vanhanen: Ja ministeri Lindén.

17.16 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén: Arvoisa puhemies! Erittäin asian-tuntevia kommentteja ja kysymyksiä, ja pyrin niihin lyhyesti tässä vastaamaan.

Edustaja Juvonen viittasi siihen viime kevään erittäin laajaan ja pitkäkestoiseen sote-kokonaisuuden käsittelyyn. Sehän kesti 3–4 kuukautta, ja meillä oli yli 300 kuulemistä, jossa tämäkin asia, johon hän viittasi, tuli esille, ja sen takiahan sitten siellä sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä tähän asiaan kiinnitettiin huomiota. On tietysti hyvä, niin kuin tekin totesitte, että tämä asia on nyt saatu korjattua. Tietysti olisi ollut vielä parempi, jos tämä olisi voitu korjata alun perin, mutta siinä oli kuitenkin niin monia asioita, minkä takia tämä jäi sitten vähän myöhemmin korjattavaksi, ja nytkin tämä on väliaikainen, kolmen vuoden ratkaisu.

Edustaja Laiholle toteaisin — ja samalla edustaja Risikolle ja itse asiassa Nurmisellekin, koska käsitelitte kaikki tätä tietojärjestelmien kokonaisuutta: Sen pitkän, pitkän työurani aikana, jonka itse olen terveydenhuollossa tuolla kuntapuolella ollut niin kuntatasolla kuin sairaanhoitopiireissä, tietojärjestelmät ovat olleet jatkuvasti se suuri haaste, ja sanoisin näin arviona kokemukseen perustuen, että 5–6 vuotta tarvitaan yleensä siihen, kun lähdetään yhdistämään, eri tietojärjestelmistä luomaan kokonaisuutta. Suomessahan oli aika hyvä vauhti päällä näissä asioissa, Apotti saatiin syntymään, mutta monta vuotta sekin on kestänyt, ja sehän kattaa tällä hetkellä Uudellamaalla itse asiassa 85 prosenttia sosiaali- ja terveydenhuollon käyttäjistä. Se laskelma tulee siitä, että koska erikoissairaanhoito yksistään on vähän yli 50 prosenttia siitä, niin se on kokonaan Apotissa, ja sitten kuntien väkiluvusta on tällä hetkellä noin 60 prosenttia, ja tällä tavalla laskien se yhteisvaikutus on 85 prosenttia. Sittenhän Suomessa kävi niin, että tuossa Väli-Suomessa oli tällainen Asterhanke, joka oli neljän sairaanhoitopiirin yhteinen, ja se valitettavasti kaatui sitten Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä, ja se hankinta oli ehdollinen niille kaikille muillekin tästä johtuen, jolloin siinä tapahtui eräänlaista viivästymistä.

Mutta edustaja Nurminen kiinnitti tähän samaan asiaan huomiota, ja nyt täytyy muistuttaa, että kun me puhumme tietojärjestelmistä yleensä, se on eri asia. HUSissa on tuhat eri tietojärjestelmää, mutta potilas- ja asiakastietojärjestelmä, joka on se tärkein, on itse asiassa vain yksi. Sitten on erikseen olemassa hankintajärjestelmää, tehohoitojärjestelmää, lukuisia eri järjestelmiä, ja niiden välille joudutaan tietenkin näitä liityntäpintoja rakentamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

Ihan lopuksi: Tässä kaksi edustajaa, edustajat Risikko ja Juvonen, nostitte esille tämän kriisiavun tarpeen. Ensimmäinen yhteydenotto tänä aamuna liittyi tähän asiaan. Pidimme molempien ministereiden — eli Sarkkinen ja allekirjoittanut — ja kansliapäällikön kanssa lyhyen tiedonvaihdon siitä, mitkä meidän tehtävämme STM:ssä ovat juuri tämän Ukrainan kriisin suhteen, ja meillä ovat nyt heti käynnistyneet kaikki valmiudet. Tietenkin palvelujärjestelmä on kunnissa ja kolmannella sektorilla, mutta tuemme ja koordinoimme sitä parhaamme mukaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juvonen.

17.20 Arja Juvonen ps: Arvoisa puhemies! Kiitos ministeri Lindénille kattavasta vastauksesta. Palaisin vielä näihin potilas- ja asiakastietojärjestelmiin ja tietojärjestelmiin ja kysyisin sitä, miten, ministeriö, valmistaudutte tukemaan henkilökuntaa, joka toimii siellä sote-työn keskiössä. On erittäin tärkeää, että tietojärjestelmät ovat sellaisia, että työntekijät pääsevät niihin mahdollisimman pian kiinni, osaavat niitä käyttää ja hallitsevat kaiken — myös potilaille ja asiakkaille. Hyvin usein sanotaan, että ”katso sieltä Kanta-rekisteristä” tai ”katso sieltä Maisasta, mitä sinulle on tehty ja mitä määräyksiä on tullut”. Ja kyllä tämä tietojärjestelmäsystemi entistä enemmän ja kauemmaksi karkaa tavallisesta potilaasta, joten millä tavalla te nyt turvaatte tässä sote-uudistuksessa sen, että ihmiset tietävät ja saavat selville myös oman hoitopolkunsu ja että työntekijät kykenevät sitten tekemään asianmukaiset kirjaukset ja tieto asioista ja kirjauksista löytyy nopeasti ja sulavasti hyvinkin akuuteissa tapauksissa ja niissä, jos hoitoyksikkö vaikka muuttuu? Nämä ovat vakavia kysymyksiä, ja näihin pitäisi löytää vastaus, että kansalaiset tietävät, miten sote-sektorilla toimitaan. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: — Edustaja Risikko.

17.21 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Ihan lyhyt kysymys vielä: minulta jotenkin meni ohi, jos sitä sanoittekaan, että jos tarvitsen nyt henkilön, kehen otan yhteyttä, joka koordinoi valtakunnan tasolla näitä tietojärjestelmäkehittämissä ja sitä, että ne pelittävät siellä alueilla, ja johon ne tietohallintojohtajat esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä voivat ottaa yhteyttä, niin kehen minä otan yhteyttä? Eli kuka vastaa tästä kokonaisuudesta ja mikä ministeriö? Oletteko te se, joka siitä vastaa?

Toinen kysymykseni liittyy nyt sitten näihin tietojärjestelmäongelmiin, joita pakkaa olemaan, ja sitten tähän kyberhyökkäysvaaraan, joka on nyt varmastikin sitten lisääntymässä ja lisääntyy. Terveystietojärjestelmät ja terveydenhuollon tiedot ovat hyvin haavoittuvaisia tilanteessa, jossa hyökätään. Kysynkin: mikä on se valmiustaso, ja onko nostettu valmiutta, kun tiedetään nyt, mikä on ympäröivän yhteiskunnan tilanne?

Puhemies Matti Vanhanen: — Ministeri Lindén.

17.22 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelleen erittäin asiantuntevia kysymyksiä.

Meillä on STM:n organisaatiossa ohjausyksikkö, joka tällä hetkellä on ylijohdaja Kari Hakarin johtama. Olen pitänyt hänen kanssaan henkilökohtaisen palaverin, ja hän on myös raportoinut säännöllisesti sote-ministeriryhmälle. Olen vakuuttunut siitä, että esimerkiksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 15/2022 vp

niissä raporteissa, jotka hän minulle näytti, tämä hyvinvointialueiden rakentaminen on erittäin hyvin — käytän nyt tämmöistä sanaa — palasteltu. Siellä on ihan oma vastuukokonaisuus näille tietojärjestelmille — henkilön nimeä en nyt ihan fyysisenä nimenä muista, mutta on vastuuhenkilö, joka vastaa näistä kokonaisuuksista, koska tämä on itse asiassa erittäin merkittävä osa tästä kokonaisuudesta. Kuten kysymyksissäkin kävi ilmi, tähän tarkoitukseenhan annettiin nyt tässä merkittävä lisärahoitus, jotta saadaan nämä järjestelmät nyt sille kannalle, että hyvinvointialueet voivat turvallisesti aloittaa.

Mutta sitten tämä kyberasia: Täytyy sanoa, että se oli ensimmäinen, mikä itselläni tuli aamulla kanssa mieleen, kun rupesin tätä asiaa miettimään. Meillähän Suomessa terveydenhuollon järjestelmät ovat joutuneet aikaisemmin kyberhyökkäyksien kohteeksi, ja sairaanhoitopiirit ovat tehneet hyvinkin paljon tiivistä yhteistyötä muun muassa Kyberturvallisuuskeskuksen kanssa. Tähän ollaan varauduttu, mutta uhat ovat ilmeiset kuitenkin.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.